

Dato: 24.01.2018

Onsdag 24.01.18 hadde ILP møte i FoU-utvalget. Et av punktene på sakslista var

## revisjonen av PhD-forskriften ved UiT.

I «utkast til revisjon av forskrift om graden philosophiae doctor (ph.d.) ved UiT» finner man følgende innspill:

*Til § 5 Innholdet i doktorgradsutdanninga, andre ledd, utkastet side 4: Då institusjonane starta med organisert forskarutdanning gjennom «dei nye gradane» – dr.scient. dr. art. m.v. – på 80-talet, var ikkje prøveforelesing del av prøven og dei første kandidatane heldt ikkje prøveforelesing, jf. merknaden i utkastet. Vi stiller spørsmål ved om forelesinga har utspela si rolle i doktorgradsprøven og ber om innspel til det. Kva talar for å behalda forelesinga? Kva talar for å fjerna ho? Viss forelesinga skal fjernast, bør ho då erstattast av noko anna?*

I utkastet til endringen er hovedargumentet for fjerning av prøveforelesninga som følger:

*«Ordninga har nok hatt ein god funksjon tidlegare, då dei fleste som tok doktorgraden fekk ei karriere i academia og skulle undervisa der. Dette har endra seg; mange som tek doktorgraden no skal ut i andre typar stillingar.»*

Etter å ha diskutert temaet stiller FoU-utvalget seg kritisk til fjerningen av prøveforelesningene og mener enstemmig at den absolutt er aktuell i dag også.

Hovedargumentet om at de fleste som tar en Ph.D. går inn i andre stillinger enn academia oppleves for oss noe tynt. Hensikten med prøveforelesningen er ikke bare å vise pedagogisk kompetanse, men også å utdype forskningskompetanse og å vise hva man har oppnådd gjennom sitt arbeid.

Vi mener at forelesningen og presentasjon av kompetanse (både faglig og pedagogisk) er en viktig del av forskerutdanningen og om prøveforelesningen fjernes vil det være en reduksjon av utdanninga. Dessuten vil vi også påpeke at de fleste som tar en Ph.d. høyst trolig trenger formidlingskompetanse uansett hvilken type stilling man skal inn i senere.

Prøveforelesningen er og blir derfor en sentral del av utdanningen.

Her ved ILP er prøveforelesningene godt besøkt og de blir derfor en viktig arena for å presentere arbeidet til eksterne deltagere og gjerne utover eget fagmiljø. Prøveforelesningen får derfor et viktig populærvitenskapelig formidlingsaspekt som vi mener burde opprettholdes for å spre kunnskap. Synlighet av prosjekter/forskning på ILP er en annen problemstilling som har vært nevnt i FoU-utvalget, og prøveforelesningene er en strålende mulighet til å nå ut

til mange. Samtidig signaliserer det også at ILP som institusjon er engasjert og interessert i å vise hva stipendiatene våre arbeider med.

Siden studenter også deltar på prøveforelesningene kan det tenkes at de bidrar til å vekke interesse og derfor kan brukes som et hjelpemiddel til rekruttering på forskerutdanningen.

I tillegg til formidling mener vi også at prøveforelesningen kan være en fordel for kandidaten selv. Siden kandidatene får tildelt tema fra kommisjonen blir de testet på et bredere område og kan berike kommisjonen ved å ta opp sider som avhandlingen ikke dekker. Dette er selvfølgelig en utfordring for mange, men vi mener at det er en sunn utfordring uansett hvilken stilling kandidaten skal inn i senere.

Videre fungerer også prøveforelesningen til at kandidaten «snakker seg varm» og derfor stiller bedre forberedt og sterkere når man møter opponentene. Dette gir en symmetri mellom partene.

En annen viktig faktor man ikke må overse er at prøveforelesningen gjerne gir grunnlag for artikkelproduksjon og videre arbeid. Ved å fjerne prøveforelesningen fjerner man også denne muligheten.

Det er helt klart at vi lever i en tid i endring og at mye har blitt forandret siden prøveforelesningene ble innført, men vi mener at forelesningen har blitt en god tradisjon, en sentral arena for formidling og en viktig del av den avsluttende seremonien for Ph.d.-kandidatene. Vi ved **ILP mener at prøveforelesningene fortsatt har en sentral og viktig rolle i forskerutdanningen og skal videreføres ved alle PhD-disputaser fremover.**

Med vennlig hilsen

Institutt for lærerutdanning og pedagogikk  
UIT Norges arktiske universitet

Odd Arne Thunberg, ph.d.  
Instituttleder

Silje Sivertsvik  
Førstekonsulent/FoU-Utvalget